

זמני כניסת וציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:
כניסת השבת 19:10
צאת השבת 20:21
ר"ת 21:16

שיר ליום השבת

המרגלים חזרו מתור הארץ, סיפרו על הערים הבצורות ובני הענק, הראו את הפירות המשונים, ולב העם נמוג. משה רבנו מרגיע: "לא תיראו. ד' אלוקיכם ילחם לכם!" נתמה: הן כבר הבטיח בורא עולם כי ישלח את הצרעה לפניו, לסמא את עיני הכנענים. וכי בני ענק מחוסנים הם מפני עקיצת צרעה? ומה יכולים לעולל ענקים סומים? מי שהיכה את המצרים בעשר מכות, לא יגבר על הכנענים? מה הפחד?

הדבר יובן במעשה שסיפר **הרב יעקב גלינסקי זצ"ל**: כשהגענו לסיביר, בישרו לנו שנקצבו לנו עשרים וחמש שנות מאסר. "רואים אתם את השער" אמר מפקד המחנה, "איש לא יצא ממנו חי". כששחררנו, לאחר שנתיים, לחש לי חברי: "אין לי ספק, זה בזכות כבוד הספרים!". ואבהיר:

בסיביר שרר מחסור נורא בנייר. ניירות היו יקרי המציאות. אותו חבר התמזל מזלו. במקום לצאת לעבודת פרך, לצעוד ששה קילומטר בשלג הקפוא ולכרות עצי ענק, התמנה לספר. בכל בוקר גילח את זיפי-זקני הממונים ושפר תסרוקתם. לצורך ניקוי המספרים והתער סופקו לו ניירות, כשקיבלם חשכו עיניו. היו אלו דפי ספרי-קודש.

"מה אעשה? איני מסוגל להשתמש בדפים בביזיון, אולם אם לא אשתמש יענישו אותי!" אמרתי לו: "קודם תירגע. הבהלה מביאה לייאוש". משנרגע, חיפשנו מוצא וגם מצאתי.

קשרתי קשרים עם הממונה על הלחם, המאכל הכמעט יחידי שאכלנו, ותמורת שוחד ביקשתי: "שאתה פורס את כיכרות הלחם למנות, תצרף את הפירורים למנות הלחם שלנו. חבל עליהם!". "איך אקבץ את הפירורים?" תמה הלה, ענית: "תפרוס את הלחם על הנייר, ותעטוף בו הפרוסות". "איפה אשיג ניירות במחנה?" צחק.

אמרתי: "תפנה לממונה על ניקיון חדרי ההנהלה. הם מקבלים עיתונים מידי יום, לאחר שקראום אין בהם חפץ. שלא ישליכם, אלא יביא לך את העיתונים הישנים". נשאה ההצעה חן בעיניו. למחרת, זכינו במנת פירורים נכבדה. כל פרור לחם שווה זהב. חברי הספר קיבל את העיתונים, ואת דפי הקודש העביר לנו, חסד ד', הם היו לנו למשיבי נפש. כך הרווחנו מכל צד...

כי אין מצב שאין ממנו מוצא - ובלבד שלא נתקף בדכדוך! אבל כשמבוהלים, אבודים - והפחד, מחלה מדבקת! "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו, ולא ימס את לבב אחיו כלבבו". מורה משה רבנו בפרשה לעמ"י בהתכוננם לכבוש את הארץ.

לוחם מבוהל אחד, עלול להדביק בבהלתו את הצבא כולו! והלוואי ותקוים גם בנו ברכתו של משה רבנו: "לא תערצון מפניהם... ד' ילחם לכם ואתם תחרישון!"

מאורה של הפרשה

"ככוכבי השמים לרוב"

כשאדם מישראל נפטר, אומרים אחריו "קדיש". מדוע? משום שנבראנו למטרה אחת: "ברוך א-לוקינו שבראנו לכבודו". ובעצם "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו" ועתה, שנפטר, חסר בעולם מקדש שם שמים. ואנו מבקשים ומתפללים על מילוי החיסרון "יתגדל ויתקדש שמה רבה". מלך בשר ודם אם מתו לו כמה חיילים מגדודו, אינו חש לזה. אלא אם כן הידלדל הגדוד מאד, שאז מגייסים חיילים להשלימו. אבל במרום, אם נפטר יהודי אחד כבר ניכר החיסרון, עד שאומרים: "יתגדל ויתקדש שמו הגדול!" אמת שנבראנו כדי לקדש שם שמים. אבל האם אנו ממלאים יעודנו? האמנם מגשימים אנו את משימתנו? יהיו שיסברו ויאמרו: כשאחד מגדולי ישראל, מחכמי הדור, נפטר, אכן נוצר חלל. "חכם שמת אין לנו כיוצא בו". נחסר כבוד שמים; אבל אחד העם, לא "אתרוג", לא "לולב" אלא רק "צרבה חבוטה"?! וכי מה כבר חשיבותו? חייבים לומר שטעות בידינו -

אין יהודי שאינו ממלא תפקיד בעולם. אין יהודי שבהעדרו, לא נפער חלל! בראש ובראשונה, בהיותו חלק מהכלל. והראיה שאמרו: "שובה ד' רבבות אלפי ישראל", מלמד שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושתי רבבות מישראל. ואם חסר אחד, גורם לשכינה שתסתלק מישראל! והאחד הזה, כל יהודי הוא, יהיה מי שיהיה. אפילו אני!

"ברוך אתה ד"

המתפלל יכוון לבו בכל הברכות בתפילת 'שמונה עשרה'. ואם אינו יכול לכוון בכולן, לכל הפחות יכוון בראשונה שבהן - בברכת "אבות". ויכוון בלב פרוש המילים שמוציא בשפתו, ויחשוב כאילו שכינה כנגדו.

פירש **ה'חפץ חיים זצ"ל**: "ברוך אתה" - למי אומרים "אתה"? למי שעומד לנגדך! **הגאון רבי ברים זצ"ל** ישב בסוכתו, וגדולי ירושלים, רבנים וחסידים, עלו ובאו להתבשם מאמרותיו ולקיים מצוות הקבלת פני הרב ברגל. בתוך כך נכנס בחור נבוך בעל תשובה 'טרי'. הוא הגיע לשאול דבר מה, אבל נרתע מהקהל הרב. "במה אפשר לעזור?" האיר הרב פניו אליו.

"לא נעים, אחכה עד שהמקום יתפנה", השיב במבוכה. חיך הרב: "תאלץ לחכות עד אשמורת הבוקר... אבל אם זה נושא אישי ופרטי, ודוחק, נצא החוצה". "לא, חלילה!" מחה הבחור, והגיע לכלל החלטה: אל יבוש מפני המלציגים! "באתי לבקש עצה, קשה לי עם התפילה"

גבות הורמו, עיניים ננעצו, והרב חקר: "מה בדיוק קשה?" האם קשה לך עם זמניה, עם הכוונה, אתה מתקשה להאמין בלב שלם בקבלתה? "אנו אומרים 'כי אתה שומע תפילת כל פה, ברחמים'" אמר הבחור, "קשה לי עם ה'אתה' - איך אפשר לפנות כך אל בורא העולם? הלא אל רב מדברים בלשון נסתר; ואל הקב"ה כחבר?!"

וכל המבטים הפכו למבטי הערכה: אשרי מי שזה הקושי שלו בתפילה! והרב ענה בהתרגשות: "לרב פונים בלשון נסתר - אך לאב פונים בלשון 'אתה'!". זו לשון של קרבה, "ומי גוי (עם) גדול אשר לו א-לוקים קרובים אליו, כד' א-לוקינו בכל קוראינו אליו!"

(והגדת)

נא לשמור על קדושת הגיליון. אין לעיין בזמן התפילה וקריאת התורה

הצלחה ברוי: יוזמת העלון - נעה שיר שלי. מש' יונה. מש' ג'יבלי. **רפ"ש**: וויאן בת דדי פנינה בת חילונה. שלמה בן רינה. משה מרדכי בן עדנה סולטן וב"ב. חיים דניאל בן שולה דוד בן רעות. מיכל חיה בת רחל אפרת ביתיה בת צביה. תהילה בת שונמית. **זוג הנוג**: שרה בת אילה. אורית יהודית, יעקב משה, יוסף, דוד ויצחק בני מרים דבורה פנינה חיים דניאל בן שולה. אורה שרה בת אסתר. **לע"נ**: ברוריה בת שושנה ז"ל. מלכה בת רבקה ז"ל. שמואל בן חנה נוסרת ז"ל. הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל ברוך נאג"י בן נעימה ז"ל

בברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לע"נ אבינו

הר"ר אילן סבח בן סניורה ז"ל

פטירת הצדיקים

ט' באב - ר' יעקב יצחק הורביץ 'החווה מלובלין'. הר' יצחק ניסים י"א באב - יששכר בן יעקב אבינו. ר' דון יצחק אברבנאל י"א באב - ר' יצחק בלזר י"ג באב - ר' נתן נטע שפירא 'המגלה עמוקות' י"ד באב - נחום איש גמזו. ר' צבי הירש ממזריטש

האם אתה אורגינל או חיקוי?

אישה מספרת בהתלהבות לחברתה: "את יודעת, נסעתי אתמול ביוגורו!" עיניה של החברה מתמלאות קנאה. "אז מה?" היא אומרת "מה את משוויצה!?" אני נסעתי היום בפברואר..."

כאשר אדם מנסה לחקות מישהו אחר, אל לו להתפלא אם יצא מגוחך... לא כדאי לכם לנסות להיות מי שאתם לא. טוב לשאוף, טוב שתהיינה לנו דמויות שראוי ללמוד מהן, אבל לא נכון ולא ראוי לחקות כתוכי או כקוף.

המשנה באבות אומרת "איזהו העשיר השמח בחלקו" ויש להבין: מדוע לא כתוב "איזהו העשיר השמח במה שיש לו?" מהו 'בחלקו'? לכל אדם יש תפקיד ושליחות, שהם מיוחדים לו ורק לו. כל אדם הוא אפוא חלק חשוב בתמונה הכללית, כמו בפאזל גדול.

משום כך, לכל אדם יש "חלק" ייחודי, בהתאם לתפקיד שלו בעולם. החלק הזה כולל את כל מה שהאדם צריך לצורך התפקיד והשליחות המיוחדים שלו. הנגר מצטייד במסור ובבולי עץ לצורך מלאכתו, והטבח בסכין ובסיד. לסייד יש דלי של צבע ומברשת, ולצלם - מצלמה. הצלם לא ינסה לצלם בעזרת המסור, והטבח לא יבשל מאכלי גורמה בדלי צבע. כל בעל מלאכה זקוק לכלים המתאימים לתפקיד שלו.

כל אדם מקבל משמים את הכלים הנחוצים לשליחותו שלו. אין לו, אם כן, שום סיבה לקנא באחרים על כלים שקיבלו. הם מתאימים להם, ולא לו. אילו היה מקבל את מה שיש לזולתו, החיים שלו היו הרבה יותר קשים.

מלך אחד אמר לחכם: "אילו היית שואל ממני דבר כלשהו, הייתי מספק לך אותו כל ימי חיךך" אמר: "למה אשאל ממך, ואני עשיר ממך?!"

אמר לו המלך: "ואתה היאך עשיר ממני?" אמר: "מפני שאני מסתפק במעט אשר יש לי, יותר ממה שאתה מסתפק ברב אשר לך" (רבי שלמה אבן גבירול)

כולם מתקדמים ומצליחים, ורק אני לא?! בתקופה קשה, כאשר המחשבה הבלתי נעימה דלעיל מנקרת ומציקה, יש לזכור שני דברים:

לכל אחד השליחות שלו. לכל אחד המסלול שלו.

ייתכן מאד, שדווקא מהתקופות הקשות, דווקא מ'העקיצות' - הן האובייקטיביות והן ה'נתרמות' ע"י האנשים הסובבים - עוד יצא דבר, שימתיק את הכל.

כאותה דבורה שניבהל מפני עקיצותיה, אבל לא נוותר על הדבש המתוק אותו היא מפיקה.

הליכות עולם

הלכות ערב תשעה באב - 1953 לחורבן בית המקדש

צום ט' באב יחול ביום ראשון. צאת הצום בשעה 20:06.

תשעה באב נקרא 'מועד', שנאמר: "קרא עלי 'מועד' לשבור בחורי", הואיל ועתיד הקב"ה להפוך ליום מועד ושמחה. לפיכך אין אומרים בו וידו.

אם אין לו נעליים שאינן של עור לתשעה באב, מותר לקנות נעליים חדשות וישתדל לנעולם מעט זמן קודם תשעה באב.

תשעה באב חל במוצאי שבת, אין להוציא את בגדי השבת ואת נעלי העור מיד בשקיעת החמה, אלא יישאר לבוש בהם עד זמן מועט אחר צאת הכוכבים, כדי להוסיף מחול על הקודש, ויאמר: 'ברוך המבדיל בין קודש לחול', ויחליף בגדיו לבגדי חול שכבר לבשם קודם, ויחלוץ מנעליו.

מזכירים בתפילת ערבית 'אתה חוננתנו', ואם שכח אינו חוזר.

אין מבדילים על הכוס אלא מברכים על הנר בלבד ברכת 'בורא מאורי האש' אחר העמידה של ערבית קודם קריאת מגילת איכה. וגם הנשים הנמצאות בבית תברכנה על הנר. ובמוצאי תשעה באב, מבדילים על הכוס בברכת 'בורא פרי הגפן' וברכת 'המבדיל' בלבד.

כל הפטורים מהתענית (חוץ מקטנים), צריכים להבדיל על הכוס קודם שייאכלו, שהרי אסור לאכול כלום קודם ההבדלה. וטוב שיתנו לקטן לשתות את היין. אך אם אין קטן שישתה, ראשי לשתות המבדיל בעצמו, ואם קשה לו לשתות רוב רביעית, די שיטעם מעט מהיין.

הסעודה האחרונה שאוכלים בערב תשעה באב קודם תחילת הצום, נקראת: 'סעודה מפסקת', דהיינו: שבה מפסיקים מלאכול. ומכל מקום לא נאסרה האכילה והשתייה אחר גמר הסעודה.

העיקר להשתדל ביום תשעה באב להרבות ככל היותר בבכי ולהתאבל על חורבן בית המקדש, ועל הריגת הצדיקים ועל דם ישראל שנשפך כמים בגלות הארוכה. וינצל את היום שלא לבזבז אותו בשיחה בטלה ח"ו. ויקרא מתוך מדרשי חז"ל על מגילת איכה.

והבטיחו רבותינו, שאדם הבוכה על חורבן בית המקדש ועל מיתתם של הצדיקים, לא יבכה על בניו ולא ימותו בניו בחייו ח"ו.

הלכות תשעה באב

תשעה באב אסור: באכילה ושתייה, ברחיצה, בסיכה (לסוך בשמן), בנעילת נעלי עור, ובתשמיש.

אסור להתרחץ ואף לא להושיט אצבעו במים, אבל אם ידיו מלוכלכות מותר לרחצם.

כשיקום משנתו בבוקר, ייטול ידיו שלוש פעמים לסירוגין עד סוף קשרי אצבעותיו בלבד, ויברך.

לא ירחץ פניו בבוקר, ואם יש לו לפלוף ליד עיניו, מותר לרחוץ את המקום המלוכלך בלבד.

הנצרך לבית הכסא, ייטול את ידיו עד סוף קשרי אצבעותיו ויברך 'אשר יצר'. אך אם ידיו מלוכלכות, מותר לרחוץ את הלכלוך.

חולה שאוכל לחם בתשעה באב, ייטול את ידיו עד קשרי אצבעותיו.

אסור לנעול סנדל או מנעל של עור, אבל מנעל העשוי מגומי או מברזל ושאר מינים - אע"פ שאין לו צער בהליכתו, מותר לנעולו.

מותר לומר "בוקר טוב" אך לא ישאל לשלום, ואם חברו שואל בשלומו ישיב לו בשפה רפה.

לכתחילה אין לקרוא תהילים בתשעה באב. ואם קורא לרפואת חולה - יש לו על מה שיוסוך.

המנהג שלא לעשות מלאכה בתשעה באב בלילה וביום, שלא יסיח דעתו מהאבלות. ואמר רבי עקיבא: 'כל העושה מלאכה בתשעה באב, אינו רואה ברכה מאותה מלאכה לעולם'.

אומרים 'נחם' בברכת 'בונה ירושלים' בשמונה עשרה.

הלכות עשירי באב

אמר חז"ל: בתשעה באב סמוך לחשיכה הציתו את האש במקדש, והיה דולק כל היום העשירי כולו. ואמר רבי יוחנן: אילו הייתי באותו הדור של החורבן, הייתי קובע את התענית בעשירי מפני שרובו של ההיכל נשרף אז. על כן המנהג שלא לאכול בו בשר ויין.

מותר להסתפר, להתגלח, לכבס בגדים או ללבוש בגדים מכובסים מיד במוצאי תשעה באב.

ובני אשכנז מחמירים בזה עד י' באב בחצות היום.

(תורת המועדים)

לפרוש כנפיים | הרב יעקב אריה

תשוקת הנשמה

לכל אדם מטבע בריאתו ישנם כוחות גלויים איתם הוא משתמש בחיי היום יומם. בנוסף לכך ה' נטע באדם יכולות רבות שנמצאות בו בכח. תכלית בואנו לעולם היא לעמול ולהוציא מהכח לפועל את היכולות הללו.

כשהאדם זוכה לגלות את הכוחות הפנימיים הטמונים בו, הוא מרגיש סיפוק ושמחה ואושר; ולהיפך, כשהאדם לא ממצה את עצמו מספיק הוא חש צער ותסכול.

כדי לעורר אותנו להוציא את כוחותינו מהכח אל הפועל, נטע בנו הקב"ה רצונות ושאיות להשיג עוד ועוד. לכן לכל יצור אנושי על פני תבל יש שאיפה ותשוקה להתקדם, לפתח את כישורותיו ולהגשים את חלומותיו.

הסיפוק בחיים הוא "הבריה התיכון" של החיים. הוא ממלא את האדם בשמחה ובחיות, ובאופן הזה ניתן לעבוד את ה' בשמחה, שזוהי המדרגה הגבוהה ביותר.

הסיפוק מרומם את האדם ומקרין חיות ואנרגיה לכל תחומי חייו; לעומת זאת חווית אי-מיצוי עצמי היא חוויה מסוכנת מאד. כאשר אנשים חיים פרק זמן ארוך בתחושת חוסר מיצוי עצמי, הם יכולים להגיע חלילה למצבים קשים של ייאוש או קרע במערכות יחסים, היווצרות בעיות בריאותיות או פגיעה נפשית.

אי אפשר לחיות זמן ממושך עם חווית החמצה, מבלי לשלם על כך מחיר גבוה.